

tutis pietatis vinculum. Hinc declarandum est odium grave in parentes, filios, avos, nepotes, affines in primo gradu (33), in paternos, in filios, in coniugem, et in fratres. — Lugo, disp. 16. n. 303. seqq., et alii communiter.

Resp. 2° Neg. vero probabilius, si agatur de propinquitate remota, inter caeteros nempe consanguineos (34) aut affines. — Lugo, ibid. et alii contra alios qui declarandam putant circumstantiam propinquitatis etiam in quarto gradu consanguinitatis.

PUNCTUM IV. — De peccatis oblitis.

306. — Peccata ex oblivione inculpabili ommissa accusari debent, si in poenitentis memoriam redeunt (35). Ex praecepto enim divino omnia peccata post baptismum commissa in confessione sacramentali declaranda sunt; nec praesens oblivio a tanta obligatione excusare etiam in posterum potest. Constat ex prop. 11^a ab *Alexandro VII.* damnata, infra n. 497. referenda.

307. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° An peccata ex oblivione aut alia iusta causa ommissa, QUAMPIMUM accusanda sint?

Resp. Neg. probabilius. Huiusmodi enim obligatio moraliter accipienda est, cum praesertim haec peccata iam deleta sint, nec poinde adsit periculum animae in mora. — Ita communius. — Sporer, — Laymann, etc.

Imo iuxta plures graves Theologos poenitens differre probabiliter potest confessionem horum peccatorum, donec ex vi alterius obligationis iterum confiteri teneatur. Sic ad varios menses, et etiam ad tempus annuae confessionis, differri posset. — Ita Bonacina, disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 32. Attamen nulla alia confessio, iis omissis, interponi potest. Ratio est, quia ad integritatem confessionis pertinet declarare in actuali accusatione omnia peccata mortalia nondum accusata, quae memoriae occurrunt, seu quorum habetur conscientia, ut dicit *Trid.* sess. 14. c. 5. Porro iuxta Suarez, de Poenit. disp. 22., sect. 1. n. 1. Ea peccata sunt

(33) Virtus pietatis officium suum exercet proprie erga consanguineos, non autem erga affines. Vid. S. Thomam (2. 2. q. 101. art. 1.), et Card. De Lugo (*De Poenit.* disp. 16. nn. 303-308.), qui nullam affinium mentionem iniiciunt.

(34) In peccatis contra alios cognatos aut consanguineos magis remotos (scilicet praeter parentes et fratres) licet aggravet et augeat malitiam eiusmodi circumstantia,

non tamen affert speciem diversam in confessione necessario explicandam. Ita Lugo (*De Poenit.* disp. 16. n. 308.). Dicit autem non necessario explicandam eam circumstantiam, quia haec malitia, etsi diversae speciei, non tamen gravis censetur.

(35) Hoc intelligendum est, prout per se patet, quoad materiam confessionis necessariam, nempe quoad peccata certo gravia.

in praesenti conscientia, quae commissa post Baptismum per aliam confessionem non sunt rite clavibus subiecta (36).

QUAER. 2° An peccata ex oblivione ommissa accusari debeant ante Communionem, si prius menti occurrant?

Resp. Neg. probabilius, etiamsi poenitens absque incommodo confiteri possit. — Recole dicta in *Tract. de Euch.* n. 138.

QUAER. 3° An poenitens qui recordatur peccati obliti, nec potest (aut non vult) confiteri, ante Communionem ad actum contritionis elicendum teneatur?

Resp. Neg. cum S. Lig. n. 257. — Lugo, de *Euch.* disp. 14. n. 122., et cum aliis communiter contra quosdam alios. — Ratio est, quia nullum apparet fundamentum, cur ista contritio requiratur. Non enim requiritur ex praecepto, quia hoc nullibi praescriptum reperitur; neque ex necessitate probationis, quia peccatum iam per praecedentem confessionem indirecte deletum est, et proinde remissione non indiget.

308. — **QUAER.** 4° An necessario absolvi debeat iterum poenitens accusans peccatum grave in praecedente confessione ex oblivione aut alia legitima causa omissum, et iam indirecte remissum?

Resp. Affirm. cum sententia communissima. Ratio est, quia omnia peccata mortalia ex institutione Christi sunt clavibus subicienda, ut directe remittantur. Licet enim iam remissa sint, non tamen vi Sacramenti, seu vi absolutionis remissa sunt, sed tantum vi gratiae per sacramentum infusae, et concomitanter cum alii peccatis. — Sporer, n. 627. — *Collat. Andeg.* 3^a, q. 3^a, etc. contra paucos, qui audiendi non sunt.

Licet Confessarius omittere possit absolutionem cum poenitentibus, qui ad eundem Confessarium redire solent; siquidem isti in alia confessione directe absolventur; melius est tamen omnibus absolutionem impertiri, quando facile fieri potest, ad poenitentis solatium et animi tranquillitatem, necnon ob fructum ex Sacramento percipiendum. Adde periculum, ne poenitens eundem Confessarium amplius adire non possit.

§. II. De causis ab integritate excusantibus in genere, et speciatim quoad moribundos.

PUNCTUM I. — De causis ab integritate excusantibus in genere.

309. **Principia.** — I. Dantur causae aliquando ab integritate materiali confessionis excusantes, quia quandoque ea integritas est physice vel moraliter impossibilis.

(36) Reipsa non apparet, utrum verba Suarezii huc spectent. Nam rationem affert (ibid. n. 6.) cum S. Thoma, quod unum peccatum non potest remitti sine alio. Porro hic quaestio est de peccatis iam remissis.

II. Ut aliquis ratione impotentiae moralis censeatur ab integritate materialis confessionis excusatus, licet peccata menti occurrant, hae conditiones servandae sunt: 1° ut ea tantum peccata omittantur, quae declarari nequeunt, seu ex quorum manifestatione sequeretur gravissimum incommodum extrinsecum sive spirituale sive temporale vel poenitenti, vel confessario, vel cupiam tertio; 2° ut non possit inveniri alius Confessarius, cui confessio integra fiat absque tali incommodo; 3° ut confessio sit hic et nunc necessaria (37). — S. Lig. n. 487.

III. Nunquam excusat difficultas ipsi confessioni *intrinseca*, quantumvis gravis ea sit. Ratio est, quia confessio ex natura sua est essentialiter laboriosa, ac proinde si difficultas gravis, v. gr. magna repugnantia aut verecundia aut amissio propriae famae coram Confessario ab integritate excusaret, plerumque ab accusandis mortalibus fideles excusarentur, et proinde rueret maxima ex parte institutio Sacramenti Poenitentiae. Praeterea Ecclesia non posset reservare crimina atrocia; quia id incommodum non leve poenitentibus creat.

IV. Cessante causa excusante ab integritate materiali, praeceptum divinum confitendi omnia peccata mortalia omissa iterum urget; occurrente enim impedimento, non cessat simpliciter confessionis obligatio, sed tantum suspenditur; cessante igitur causa excusante, obligatio legis integre reviviscit: cumque praeceptum confessionis non sit affixum ad tempus aut ad circumstantiam, sed vitam integram afficiat; idcirco peccata nondum accusata postea, si fieri possit, necessario accusanda sunt. Constat aliunde ex propositione 11^a ab *Alexandro VII.* damnata, quae sic se habet: *Peccata in confessione omissa seu oblita ob instans periculum vitae aut ob aliam causam, non tenemur in sequenti confessione exprimere.*

310. **Resolves.** — A materiali confessionis integritate praecipue excusant sequentia.

1° *Infirmetas extrema*, id est quando moribundus unum tantum vel alterum peccatum exprimere potest, vel usu linguae iam destitutus aliquo tantum signo poenitentiam ostendit, absolutionemque petit.

2° *Defectus loquelae*; sic ab integritate eximuntur muli, qui nec

(37) Ex communi DD. sententia adesse haec necessitas censetur, 1° si impleri praeceptum debeat annuae confessionis vel communionis; 2° si sumptio Eucharistiae aut Missae celebratio omitti sine nota aut scandalo non possint; 3° si secus carere

quis diu debeat sacramentorum beneficio; 4° imo, ut addit Suarez (*De Poenit.* disp. 23. sect. 2. n. 7.), si quis secus magna utilitate, quam per se sacramentum affert, privandus foret.

scripto (38) nec signis integre confiteri possunt; item peregrini penitus aut fere penitus ignari idiomatis regionis, in qua confitentur.

3° *Defectus temporis*, v. gr. si milites statim ad pugnam pergere debeant. Non autem excusat sola multitudo poenitentium, ut supra dictum est.

4° *Periculum vitae* poenitentis, Confessarii, aut, tertii: v. gr. si adveniant hostes, si multi in periculo naufragii vel contagii versentur. Imo aliquando in summo plurium periculo, omnes, exhibito aliquo generali signo contritionis et confessionis, unica formae prolatione absolvi sic possunt: *Ego vos absolvo*, etc.

5° *Periculum famae*, v. gr. si Sacerdos mox celebraturus, et confessione generali indigens, non posset integre confiteri, quia adstantes rem suspicarentur.

6° *Periculum revelationis* seu violationis sigilli; v. gr. si Confessarius nequeat integre confiteri, quin peccata in confessione audita manifestet, etc.; vel si poenitens ex gravi causa timeat, ne Confessarius legem sigilli infringat. Posterior autem hic casus, si tamen unquam contingere dicendus sit, rarissimus est.

7° *Periculum scandali vel lapsus*, tum ex parte poenitentis, tum ex parte Confessarii: v. gr. si mulier certo cognosceret maximam Confessarii fragilitatem, etc. — S. Lig. n. 479. et seq.

311. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An sit obligatio confitendi peccatum mortale, quod explicari nequit sine complicitis manifestatione?*

Resp. Affirm. probabilius, cum sententia communiore. Ratio est, 1° quia nulla datur legitima excusatio, ut praecepto integritatis derogetur: non enim dici potest praeceptum positivum restringi praecepto naturali non infamandi proximum; nam praeceptum charitatis (39) tantum prohibet, ne manifestetur crimen alienum sine causa; hic autem causa habetur, et quidem gravis, nempe integritas confessionis procuranda et conscientiae directio; 2° complex peccatum patrando amittit omne ius ad famam, quod habere poterat apud Confessarium, in ordine ad confessionem huiusce peccati; et ipse implicite huic famae detrimento ultro consentit, quando peccat (40). — S. Lig. n. 489. cum *aliis multis*.

(38) Auctor ipse (infr. n. 315. q. 7.) cum plerisque DD. negat adesse unquam obligationem confitendi per scripturam.

(39) Obligatio, ne laedatur alterius fama per criminis occulti revelationem, ex virtute iustitiae potius, quam charitatis, repetenda videtur.

(40) Card. De Lugo postquam (*De Poen.* disp. 16. n. 395.) ostendit, minus firmam pro hac opinione esse rationem, quod non sit grave damnum infamari apud unum confessarium, quod, inquit, *supponit aliam sententiam falsam, quam impugnavi in Tractatu De Iustitia et*

Alii tamen haud pauci probabiliter negant, docentes unum Confessarium, qui complicem non cognoscat, quaerendum esse (41); et si haberi

Iure, id ipsum et de rationibus ab A. allatis statuit (ibid. n. 397.). Alii, inquit, probant, quia poenitens utitur iure suo confitendo peccatum suum, et complex se exposuit huic manifestationis periculo, cum sciret obligationem, quam unusquisque habet confitendi integre peccatum suum. Sed haec omnia et similia continent petitionem principii, et supponunt probandum. Nam de hoc ipso est quaestio, an poenitens habeat ius ad infamandum complicem; et per consequens, an id faciens, utatur iure suo. Unde falso supponitur, quod complex se exposuit huic damno. Nam si poenitens non habet ius, vel id aliunde non probatur, non se exposuit ulli tali periculo.

Neque vero firmiter videtur argumentum, quod superioribus reiectis sufficere Lugo conatus est (l. c. n. 398.), nimirum quod cum bonum confessionis integre tale ac tantum sit, ut propter illud Christus obliget poenitentem ad manifestanda sua crimina et subeundam infamiam consequens sit, ut propter illud idem bonum permiserit manifestationem criminis alieni. Adeo enim dispar est causa famae propriae et famae alienae, ut ex omnium atque adeo etiam ex eius sententia teneat, si possim, alium confessarium quaerere, cui ignotus sit complex, nullatenus vero quaerere confessarium, cui ipsemet ignotus sim.

Accedit, quod externae Auctoritatis pondus, spectatis Doctorum tum numero tum insigni nomine (Vid. apud eundem Lugo, l. c. n. 393.), haud levius appareat pro opposita sententia, quae obligationem integre confessionis, ex qua complex manifestaretur, diserte negat. Quocirca sufficiens ratio, qua quis ad eiusmodi circumstantiam confitendam adigatur, poenitus deesse videtur.

At enim quamvis par utrique huic sententiae probabilitas suffragari videatur, non tamen par est utriusque causa. Mera enim probabilitas sententiae, quae integritatem exigit etiam cum complicis manifestatione, impar est ex generali canone ad certam obligationem inducendam. At vero nulla alia praeter hanc ipsam obligationem ratio adest, quae a servanda complicis fama excusare queat. Ergo, seclusis aliis incommodis, integra manere videtur obligatio circumstantiam illam tacendi, quando ex eiusdem confessione alterius infamia consequatur.

Dixi, seclusis aliis incommodis; nam (quod etiam A. innuit) si poenitens speciali de causa indigeat directione atque consiliis confessarii, quia v. gr. in complice proximam habet occasionem peccandi, alius vero confessarius non adsit, aut cui complicis persona sit ignota, aut qui idoneus ad apta consilia suppeditanda par sit ob incertitas poenitentis circumstantias, hic certe non tenebitur grave aliquod animae suae discrimen subire, quo alterius famae consulat. Veruntamen raro sane continget, ut eiusmodi directio ita sit necessaria, et adeo urgeat, ut nulla exquirendo consilio mora interitici possit.

(41) Obligationem quaerendi alium confessarium, cui complex sit ignotus, quando commode fieri id potest, communissime adstruunt etiam illi DD., quorum opinionem primo loco A. refert; nec nisi pauci quidam id consilii esse affirmarunt, quorum sententia ab omnibus reiicitur, ut videre est apud S. Alphonsum (lib. 6. n. 489.) et Lugo (*De Poenit.* disp. 16. n. 392.). Controversia ergo inter DD. non eo spectat utrum liceat confiteri peccatum cum infamia complicis, quando adhibito alio confessario facile vitari hoc incommodum potest, sed potius utrum deficiente alio confessario, cui complex sit ignotus, si-

nequeat, posse, imo debere omitti circumstantiam, ex qua complex detegeretur, donec alius Confessarius inveniatur. — Ita Busemb., Diana, Navarr., Mazzotta, Medina, Elbel, etc.

312. — *QUAER. 2° Quenam sint causae excusantes a quaerendo alio Confessario, cui complex sit ignotus, ut requirunt secundae sententiae patroni (42).*

Resp. 1° Si urgeat periculum mortis, aut praeceptum annuae confessionis; 2° si grave sit poenitenti omittere confessionem aut communionem; 3° si quis difficulter alteri Confessario conscientiam aperiret; 4° si quis secus in peccato etiam per unam diem remanere deberet; 5° si quis alias privaretur beneficio alicuius indulgentiae extraordinariae; 6° si adeundo Confessarium, cui complex cognitus est, haberetur melior directio, consolatio notabiliter maior.

Hinc ratione petendi consilii, doloris leniendi, etc., saepe excusantur matres et uxores confessario manifestantes filiorum aut virorum peccata (43), utut iste illos cognoscat. Nimis enim durum esset, quod alium Confessarium illae quaerere tenerentur. Generatim itaque non habetur ut gravis obligatio Confessarium alium adeundi, complicis occultandi causa, nisi forte de crimine valde gravi agatur. — S. Lig. n. 490., etc.

313. — *QUAER. 3° An liceat ipsi Confessario petere nomen complicis, v. gr. ad correctionem, etc.?*

Resp. Neg. saltem generatim loquendo, quia hoc et sine iusta causa inducit ad detrahendum proximo (44), et odiosum reddit Poenitentiae

lento premenda sit circumstantia, quae complicem detegeret, ut ex dictis (in nota praecedenti) patet.

(42) Ex mente DD., prouti in notis praeced. diximus, quaestio sic potius proponi debet: *Quenam sint causae excusantes a confessario, cui complex sit ignotus, quaerendo, iuxta eos nempe qui negant complicis circumstantiam taceri unquam posse?* Hoc enim est inter duas sententias discrimen, quod cum utraque ad servandam complicis famam obliget poenitentem ad quaerendum confessarium, cui complex sit ignotus; si tamen hic desit, alii tacendam illam circumstantiam dicant, qua proximi fama laederetur, alii vero exprimendam eam esse contendant, ut confessionis integritas servetur. Hi autem postremi sunt, qui ob causas ab A. hic memoratas censent post-

haberi posse complicis famam; nam alii easdem illas causas admittunt eum sufficientes non quidem ut revelari proximi crimen licite possit, sed quatenus in iis adiunctis liceat ad poenitentiae sacramentum etiam non servata confessionis integritate accedere, complicis nimirum circumstantiam servando confessioni, in qua laedendi famam alterius periculum absit. — Vid. S. Alph. n. 490.

(43) Quaestio praesens nequaquam fieri solet de istiusmodi causis, quae levissimi momenti censentur. Haec nimirum fere in familiis usuveniunt, et insuper non solent esse secreta. Finge potius uxorem, quae adulterium cum fratre mariti et quidem sacris ordinibus initiato patratum confiteri debeat.

(44) Si ex communi DD. sententia poenitens tenetur ad alium confessarium quae-